

§ 1 Justering av protokoll

Protokollen för den 19, 20 och 24 mars justerades.

§ 2 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Socialförsäkringsutskottets betänkande
2019/20:SfU17 Socialförsäkringsfrågor

Justitieutskottets betänkanden
2019/20:JuU17 Reglering av vapenmagasin
2019/20:JuU28 Kriminalvårdsfrågor

Socialförsäkringsutskottets betänkanden
2019/20:SfU18 Ekonomisk familjepolitik
2019/20:SfU19 Pensioner

§ 3 Svar på interpellation 2019/20:372 om Sveriges feministiska utrikespolitik

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Amineh Kakabaveh har frågat mig om Sverige i FN och andra internationella organ avser att driva en kraftfull politik för kvinnors och barns rättigheter och förmå de länder som inte respekterar dessa rättigheter att vidta konkreta åtgärder i sin nationella lagstiftning så att den stämmer överens med internationell lag när det gäller kvinnors och barns rättigheter.

Kakabaveh har även frågat mig om Sverige kommer att verka för att det i FN bildas en kommitté eller kommission med juridisk kompetens och kompetens när det gäller mänskliga rättigheter som kartlägger de länder vars nationella lagstiftning strider mot barns och kvinnors rättigheter.

Vidare har Kakabaveh frågat vilka kraftfulla insatser Sverige avser att göra när det gäller att försvara hundratals miljoner flickors och kvinnors elementära rättigheter.

Kvinnors och flickors rättigheter står under hårt tryck globalt. Marginalisering av kvinnor och flickor ökar dessutom ofta när utmaningar tillkommer, som när humanitära kriser slår till eller när det demokratiska utrymmet krymper. Sverige fortsätter därför hela tiden att växla upp den feministiska utrikespolitiken.

Sverige verkar för jämställdhet och för alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av mänskliga rättigheter i alla sammanhang och forum. Centralt är att framhålla individen som rättighetsbärare, att motverka diskriminerande lagstiftning och beteenden samt att nå dem som är hårdast drabbade av ojämställdhet.

Vi använder årets jubileer för det globala jämställdhetsarbetet för att driva rättighetsagendan ytterligare. Arbetet görs nationellt, bilateralt, regionalt och globalt, genom ambassader och i samarbete och alliansbyggnad med länder, internationella organisationer, kvinnorrättsaktörer och andra partner.

Utvecklingssamarbetet är ett centralt verktyg, inklusive strategin för global jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter. Sveriges aktiva engagemang i FN är centralt. Detsamma gäller EU, där vi verkar för att ytterligare stärka unionens globala jämställdhetsroll.

En viktig del i FN-systemet för MR är konventionskommittéerna, som består av oberoende experter och som följer upp, granskar och ger rekommendationer till statsparterna om genomförandet av deras åtaganden enligt olika FN-konventioner om mänskliga rättigheter.

Det finns konventionskommittéer för alla FN:s kärnkonventioner, däribland konventionen för avskaffande av alla former av diskriminering av kvinnor, som kallas Cedaw, och barnkonventionen. Enskilda kan framföra individuella klagomål om MR-kränkningar till kommittéerna. Det är av största vikt att konventionskommittéernas integritet och oberoende värnas.

Ett av de instrument som FN:s råd för mänskliga rättigheter har till sitt förfogande är den universella granskningsmekanismen Universal Periodic Review, inom vilken MR-situationen i alla FN:s medlemsstater granskas. Alla medlemsstater har möjlighet att delta när andra länder granskas. Mekanismen tillåter MR-rådet att belysa situationen för mänskliga rättigheter i länder som har sökt undvika annan granskning.

Sverige deltar aktivt i UPR och ger rekommendationer till länder, ofta rörande kvinnors och flickors rättigheter. Detta gäller såväl likasinnade länder som länder som uppvisar betydande brister i fråga om MR.

Mekanismerna bidrar till en kartläggning av vilka brister olika länder uppvisar när det gäller efterlevnaden av MR och utför i stor utsträckning den typ av arbete som Kakabaveh efterfrågar. Regeringen avser därför inte att verka för tillsättande av ytterligare mekanismer för detta utan avser i stället att arbeta för att stärka befintliga strukturer för allas åtnjutande av MR överallt i världen.

Den feministiska utrikespolitiken innebär att vi systematiskt försöker att bryta strukturell diskriminering. Hit hör vårt aktiva arbete mot alla typer av diskriminerande lagstiftning.

Vi fortsätter att försvara och driva alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Arbetet innefattar att påverka normer i samarbete med strategiskt placerade aktörer. Särskilt fokus läggs på att bekämpa barn- och tvångsäktenskap.

Sverige arbetar brett mot könsrelaterat våld mot kvinnor och flickor, bland annat genom att fokusera på grundorsaker, förebyggande, ansvarsutkrävande samt pojkar och mäns roll.

Vi verkar för jämställdhetsperspektivet i förebyggande insatser mot konflikt, radikaliserings och våldsbejakande extremism, liksom i humanitära insatser.

Sveriges aktuella arbete fokuserar också på att betona jämställdhetsperspektivet i hanteringen av covid-19. Kvinnor dominerar vård och omsorg i världen men saknar själva ofta trygghet eftersom de har sämre löner, osäkrare jobb och sämre försäkringsskydd än män. De löper dessutom större risk att utsättas för våld i hemmet, vilket ökar i kris.

Vi driver nu dessa frågor på alla nivåer och i relation till länder och organisationer genom vårt stöd till FN-systemet, genom arbete i styrelser och banker samt genom Sidas breda arbete och stöd till kvinnorrättsorganisationer.

Regeringen har tidigare redogjort för arbetet med den feministiska utrikespolitiken, bland annat i skrivelsen 2019/20:17. Politiken behövs och ger resultat. Allt fler länder följer efter, och internationella organisationer och institut visar stort intresse. Så länge global ojämställdhet och trycket mot kvinnors och flickors rättigheter består fortsätter vi att driva en feministisk utrikespolitik med full kraft över hela världen.

Anf. 2 AMINEH KAKABAVEH (-):

Fru talman! Tack, utrikesministern, för en ambitiös redogörelse av de insatser som Sverige gör för jämställdhetsarbete ute i världen. Jag betvivlar absolut inte Sveriges och utrikesministerns ambition att på olika nivåer och genom olika mekanismer bedriva arbete för kvinnors rättigheter i FN och EU och via bistånd och våra ambassadörer ute i världen.

Men jag frågade i min interpellation om en kommission som skulle kartlägga länder som till exempel sitter i FN – många av dem är FN-stater som själva har skrivit under FN:s deklaration. De bryter mot FN:s deklaration om mänskliga rättigheter. Jag vet att några länder, till exempel Sudan, Iran, Sydsudan och Somalia, inte har skrivit under Cedaw, men många andra länder har gjort det. Saudiarabien sitter till och med – eller har suttit – i FN:s råd för mänskliga rättigheter och har varit ett av de länder som suttit som sammankallande.

Det är förfärligt att det i dessa länder också förekommer könsapartheid i lagstiftningen. Enligt Unicef handlar det om 12 miljoner barnäktenskap varje år, och antalet kommer att öka – mörkertalet är stort. Barn under 18 år gifts bort. Det finns 650 miljoner kvinnor under 18 år som har gifts bort.

I Pakistan, Afghanistan, Jemen och många andra länder finns många fall där 8-, 9- och 13-åringar har förblött och dött under den så kallade bröllopsnatten, men jag väljer att kalla det våldtäktsnatten.

De här länderna ska bestraffas. Det måste finnas någon straffmekanism. Tyvärr har det inte räckt med vare sig Cedaw eller andra mekanismer som man har för att granska om medlemsländernas lagstiftningar följer de internationella rekommendationerna när det gäller mänskliga rättigheter, hbtq, kvinnors rättigheter och rätten till abort. I och för sig är till och med USA ett av de länder som inte skrivit under Cedaw, till exempel, så det är

Prot. 2019/20:104
14 april

Svar på
interpellationer

inte bara Saudiarabien. Tyvärr är det i dag många repressiva män och stater som står i vägen för fred och säkerhet och barns rättigheter.

Jag menar att länder som Sverige, som är ett feministiskt land, och andra likasinnade, demokratiska länder borde våga säga: Det här är inte rätt. Det här har vi försökt, men det måste finnas andra mekanismer för att utreda. Könssapartheidregimer ska inte sitta på samma villkor i organisationer i det internationella samfundet.

Unicef beräknar att det kommer att bli nästan 500 miljoner barnnäringskap – för att inte tala om de hundramiljontals flickor som könsstympas i många av de här länderna. Man blir så upprörd över att detta sker.

Anf. 3 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Jag delar fullständigt Amineh Kakabavehs upprördhet över det som sker. Däremot delar jag inte synen att de länder som bryter mot jämställdhet, som tillåter barnnäringskap och så vidare inte skulle sitta med i till exempel FN:s MR-råd, för det är just där som man har både en periodisk kontroll över vad som sker och dessutom tar upp det direkt i hela världssamfundet. Det är det som till exempel gör att det, trots att Saudiarabien fortfarande begår förbrytelser mot mänskliga rättigheter, har skett en väldigt stor förändring till det positiva när det gäller jämställdhet. Många av de kvinnor som jag träffade när jag för en månad sedan besökte Saudiarabien kallade det för en revolution. Det har inte skrivits så mycket om det i Sverige, men det är faktiskt det som har skett. Sedan pågår det ändå väldigt mycket brott mot mänskliga rättigheter som vi måste fortsätta att fördöma.

Man kan ju alltid göra mer och önska att man gjorde mer, men det finns inget land som har gjort mer för den globala jämställdheten än Sverige. Jag tycker ändå att man måste sätta det lite i det sammanhanget.

När det gäller vår feministiska utrikespolitik, som först blev ganska ifrågasatt, följer nu land efter land efter. Frankrike, Kanada, Luxemburg, Mexiko och nu senast Spanien har sagt att man har en feministisk utrikespolitik i någon form.

Jag tror att det är väldigt viktigt att driva den feministiska utrikespolitiken, bland annat av just de skäl som Amineh Kakabaveh tar upp, men också att vara aktiv i MR-rådet och behålla de länder som bryter mot mänskliga rättigheter i rådet, så att de kan få rättmätig kritik från andra länder i rådet.

Vi jobbar särskilt för kvinnor i utsatta situationer, som de grupper som Amineh Kakabaveh nämner men också kvinnor och flickor som utsätts för människohandel. Vi gör det till exempel genom att försöka sprida information om den svenska sexköpslagstiftningen och genom diplomatisk offensiv mot människohandel. Därför tror jag att regering, riksdagsledamöter och frivilligorganisationer gemensamt kan genomföra detta arbete för att uppnå en bättre situation för kvinnor och flickor världen över.

Anf. 4 AMINEH KAKABAVEH (-):

Fru talman! Tack, utrikesministern! Jag sa inte att de här länderna inte ska sitta i kontrollmekanismerna i MR-rådet, FN och så vidare, utan jag sa att de inte ska sitta där på samma villkor. De ska visst sitta där, men de ska få kritik tills de har ändrat sin egen lagstiftning. Sverige med flera likasinnade länder ska inte sitta tillsammans med Saudiarabien och en rad andra

könsapartheidländer och tro att de kommer att lyssna på oss. De lyssnar inte ens på sitt eget folk. De mördar, de avrättar och de våldtar i fängelserna.

Ett av de länder som Sverige och EU stöder, och som också är kandidat till att bli ett av EU:s medlemsländer, är Turkiet. Erdoğan kom med ett förslag om att offret för en våldtäktsman, som har begått brott mot ett barn, ska giftas bort med våldtäktsmannen. Det är på grund av coronakrisen som den här debatten har lagts ned. Den har tidigare varit väldigt het, och det har varit många demonstrationer.

Så här är det i många av de länder som vi har tilltro till. Det är inte länderna som det är fel på, utan det är de repressiva regimerna. Det är massor av män som sitter där och bestämmer och fullständigt struntar i vår feministiska agenda. Jag vill att Sverige ska vara ännu mer progressivt i de här frågorna.

Jag har själv varit i många länder, särskilt i Latinamerika, och träffat ambassadörer, och man driver verkligen en feministisk utrikespolitik, vilket är glädjande. Men det är viktigt att de här frågorna lyfts högre upp i till exempel EU. Om fler EU-länder än Sverige i FN strävar efter samma mål kommer säkerligen något positivt att ske, åtminstone i de här länderna. Varför ska de vara med på samma villkor och ha samma rätt att rösta som vi i de här frågorna? De gör ingenting. De har inte ens implementerat Cedaw. Beijing Platform for Action fyller 25 år i år. Det är ett väldigt viktigt år för jämställdheten både i Sverige och i andra delar av världen.

Vi måste göra någonting, särskilt i kristider då covid-19-pandemin hårdast drabbar de fattigaste och mest utsatta. Våldet ökar, och många föräldrar har inte råd att försörja sina barn, så barnen gifts bort till rika och äldre gubbar i de länderna. Och lagarna är ju på mannens sida.

Man måste se till att det här ändras, så min fråga är: Kommer Sverige att trycka på vid 25-årsjubileet, då det kommer att ske en utvärdering i alla länder? Kommer vi att säga att vi är emot barnäktenskap och tvångsäktenskap?

Anf. 5 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Jag kan försäkra Amineh Kakabaveh att det kommer vi absolut att göra, precis som vi har gjort nu i många år. Vi kommer att fortsätta trycka på mot barnäktenskap, mot ojämlikhet mellan kvinnor och män och framför allt mot ökat våld och problemet med våldtäkter, sexköp och prostitution som finns över hela världen. Det ska inte råda någon tvekan om att Sverige kommer att vara i första ledet när det gäller att protestera mot detta.

Jag tycker också att det är viktigt, som Amineh Kakabaveh tog upp, att se att kvinnor och flickor drabbas olika av covid-19 och coronakrisen. Jag tror att man måste vara väldigt uppmärksam på detta och på att ojämställdheten i världen kan få livsavgörande konsekvenser.

Vi ser nu hur mäns våld mot kvinnor ökar när det är karantän och allt möjligt och att sjukvården blir tungt belastad på många håll. Vi vet att 70 procent av alla anställda i vården och den sociala sektorn i världen är kvinnor. Kvinnor har en mer ekonomiskt utsatt situation. De har dåliga anställningar och dåliga löner.

Prot. 2019/20:104
14 april

Svar på
interpellationer

Den djupa ekonomiska kris som följer i pandemins spår drabbar alltså kvinnor hårdare. Det är därför det är så viktigt att FN, EU, Världsbanken och flera andra tar med sig jämställdhetsperspektivet i mötandet av corona. Jag blev därför glad i går när jag talade med vice chefen för UN Women, Åsa Regnér, som berättade att UN Women nu kommer att få vara med i det arbete som FN gör när det gäller hur coronakrisen ska mötas.

Vi är bra positionerade för att driva dessa frågor eftersom vi är en av de största givarna och samarbetsparterna för UN Women men också för Unicef och United Nations World Food Programme. Eftersom flickor missgynnas oproportionerligt på grund av sin ålder och sitt kön är det centralt att verka för flickors lika rätt till utbildning men också för SRHR, alltså sexuella rättigheter och hälsorättigheter, och skydd mot våld och diskriminering. Detta sätts under tryck nu när världens resurser används för att bekämpa viruset.

I de humanitära insatserna får vi inte tappa bort jämställdhetsperspektivet och att kvinnors och flickors situation särskilt ska uppmärksammas.

Anf. 6 AMINEH KAKABAVEH (-):

Fru talman! Tack, utrikesministern!

Som jag tidigare lyfte upp finns det, utifrån den position som Sverige har, förväntningar både hos oss ledamöter och kvinnorättsaktivister och hos många kvinnor ute i världen. Jag har digital kontakt med många kvinnor i Turkiet, Kurdistan, Iran, Pakistan, Afghanistan, Colombia och många andra delar av världen. De har förväntningar på Sverige, och det har jag också. Det finns alltid förväntningar på Sverige, men med en feministisk utrikespolitik förväntas ännu mer. Förväntningar innebär ibland positiv kritik, men det betyder inte att man är negativ till att det finns en feministisk utrikespolitik.

Jag menar att de 140 miljoner flickor i världen som, enligt Unicef, könsstympas behöver en röst. Om denna röst inte är deras egna länder borde den vara Sverige och andra länder. De flesta könsstympningar sker tyvärr i många afrikanska länder. Unicef beräknar också att barnnäktenskapen kommer att öka från 275 miljoner till 465 miljoner år 2050. Detta är ohållbart, och därför måste vi vara en röst.

Jag vill fråga utrikesministern: Kommer Sverige, efter det att corona har lagt sig, att bjuda in världens länder till en internationell konferens här i Sverige för att lyfta upp kvinnor?

Anf. 7 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! När vi startade den feministiska utrikespolitiken för ungefär sex år sedan hade vi en idé om att man skulle ha världsomspännande konferenser. Vi hade den första i Sverige. Det var en stor succé. Över 800 kvinnor från hela världen kom. Det var många intressanta workshoppar om hur vi gemensamt och globalt kan kämpa mot ojämlikhet och för kvinnors och flickors rättigheter.

Nu går dock stafettpinnen vidare. Man kommer, både i Mexiko och i Frankrike, att ha stora, globala konferenser. Jag tycker att det kanske är ännu viktigare att se till att det inte bara är Sverige som driver den feministiska utrikespolitiken utan att också länder från syd, till exempel, tar stafettpinnen så att det inte bara blir vi här i Sverige och Norden som jobbar med dessa frågor.

Nu har tyvärr de två stora konferenserna i Mexiko och Frankrike skjutits upp på grund av corona. De skulle ha hållits i maj och juli, men jag förutsätter att de kommer att hållas vid ett senare tillfälle när pandemin har lagt sig. Då kommer Sverige att stå i första ledet och driva vår feministiska utrikespolitik. Detta behövs globalt, inte bara i Sverige.

Prot. 2019/20:104
14 april

Svar på
interpellationer

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 4 Svar på interpellation 2019/20:392 om plundring av urbefolkningar

Anf. 8 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Amineh Kakabaveh har frågat mig vad den svenska regeringen, som varit starkt engagerad i fredsprocessen i Colombia, avser att göra för att påskynda förverkligandet av de åtaganden som konfliktens parter gjort i den fredsöverenskommelse som ingicks 2016, stärka säkerheten för freds-, människo- och kvinnorrättsaktivister samt aktivister som kämpar för urbefolkningens rättigheter och verka för att de företag som genom undermåliga rättsliga processer, eller inga rättsprocesser alls, lagt under sig urbefolkningars jordegendomar återlämnar dessa till de ursprungliga ägarna – urbefolkningen i Colombia – samt om jag avser att, inom mitt ansvarsområde i regeringen, ta några initiativ för att svenska pensionsfonder ska kunna förhindras att investera i människo- och miljöförstörande verksamheter i olika delar av världen, exempelvis i Colombia.

Jag vill inleda med att jag delar frågeställarens oro för MR-försvarare i Colombia. Vi har tagit emot flera rapporter om en ökning av hot och våld, särskilt mot kvinnliga MR-försvarare.

Den interna väpnade konflikten har präglat utvecklingen i Colombia under fem decennier och lämnat djupa spår i samhället. Landet har dock genomgått en i många avseenden positiv utveckling och är i dag fredligare än för ett decennium sedan, mycket tack vare fredsförhandlingarna med Farc och fredsavtalet från 2016.

Så som frågeställaren nämner har Sverige ett starkt engagemang för att stödja en hållbar fredlig utveckling i Colombia. Sverige tilldelades tre särskilda ansvarsområden i fredsavtalet: jämställdhet, offrens rättigheter och försvunna personer. Därutöver stöder vi den colombianska regeringens arbete med återintegrering av före detta gerillamedlemmar med särskilt fokus på kvinnor samt stöder genomförandet av fredsavtalet i dess helhet. Som enda land bidrar Sverige dessutom till samtliga fyra freds-fonder: FN:s, EU:s, Interamerikanska utvecklingsbankens och Världsbankens respektive fonder.

I Colombia bidrar svenskt bistånd till implementeringen av lagen om konfliktoffrens rättigheter och återbördandet av markegendom, aktualiseringen av markägarregister samt implementeringen av territoriella utvecklingsplaner. Världsbankens freds-fond har med det svenska Lantmäteriets rådgivning bidragit till att ta fram ett stort antal fastighetsregister.

Regeringen förutsätter att alla svenska företag och investerare respekterar de mänskliga rättigheterna, både i Sverige och i andra länder som de verkar i. I regeringens skrivelse *Politik för hållbart företagande*, där MR-

frågor ingår, framgår regeringens förväntningar på företagens hållbarhetsarbete och rekommendationer om hur arbetet bör bedrivas.

Ansvar för AP-fonderna ligger under Finansdepartementet och statsrådet Per Bolund. Sedan den 1 januari 2019 ställs högre krav i lag på Första–Fjärde AP-fonderna att agera föredömligt utifrån ett hållbarhetsperspektiv. AP-fonderna ska investera våra pensionspengar på ett ansvarsfullt sätt, vilket också innebär att detta ska göras i linje med de internationella konventioner som Sverige har skrivit under. Utvärderingen av AP-fondernas verksamhet till och med 2019, som ska lämnas till riksdagen senast den 1 juni 2020, kommer att innehålla en fördjupad analys av AP-fondernas arbete med hållbara investeringar.

Anf. 9 AMINEH KAKABAVEH (-):

Fru talman! Jag tackar utrikesministern för ett ambitiöst och gediget svar.

Jag var på en studieresa i slutet av 2019 och träffade på plats en rad internationella organisationer och våra egna människorättsaktivister, Diakonia, den svenska freds rörelsen, den svenska ambassaden och ambassadören med flera. Alla är eniga om att freden måste bli verklighet och att vi måste hjälpas åt med att implementera fredsprocessen.

Regeringen delar min oro över MR-försvare. Det är gott så. Vi vet att detta är sant och ser positivt på att svenska ambassaden, tillsammans med andra ambassader och FN, engagerar sig i att offentligt visa sitt stöd för hotade MR-försvare. Till exempel mottog Per Anger-pristagaren 2015, Islena Rey Rodríguez, allvarliga hot. Det gjorde även en mängd andra MR-försvare – de flesta kvinnor.

Jag skulle vilja höra mer om vad regeringen gör rent konkret, förutom de olika viktiga stöden exempelvis till CSO:er, även bilateralt på hög nivå tillsammans med sina EU-allierade och övriga för att sätta denna fråga högre upp på agendan. I exempelvis EU Guidelines on Human Rights Defenders finns ett antal konkreta förslag och rekommendationer om vad EU-delegationerna, som inkluderar ambassader som den svenska, bör göra på alla olika nivåer inom världens maskineri – i detta fall Colombia – och tillsammans med andra aktörer, andra EU-länder och FN-organ.

Utifrån den extremt allvarliga situationen för MR-försvare och för de lokalsamhällen som de verkar i, som dessutom ser ut att förvärras under 2020, behövs en gemensam agenda. Vad har regeringen gjort för att leva upp till skyldigheterna som definieras i EU-deklarationen?

Fru talman! Här behövs gemensamma uttalanden. Situationen får inte gömmas vare sig bakom fredsavtalet – alla lever i förhoppningen om att avtalet ska fortskrida enligt plan, och man vill inte kritisera regeringen – eller coronaviruset, som vi nu ser riskerar att tränga undan all annan rapportering. Vi ser nu att coronaviruset i många länder redan bidrar till att urholka demokratin ännu mer.

I ljuset av ovanstående ser vi det också som angeläget att Sverige lyfter fram António Guterres uppmaning om eldupphör i alla länder med pågående konflikter. Detta är högaktuellt i Colombia och direkt kopplat till den pågående covid-19-pandemin och dess särskilda allvarliga konsekvenser för redan utsatta grupper.

Enligt en artikel i The Guardian utnyttjar dödspatruller coronavirusets lockdown för att döda MR-försvare.

Enligt svaret förutsätter regeringen att alla svenska företag och investerare respekterar de mänskliga rättigheterna. Jag vill gärna höra vad regeringen gör för att försäkra att de mänskliga rättigheterna respekteras i Colombia.

Prot. 2019/20:104
14 april

Svar på
interpellationer

Anf. 10 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Tre och ett halvt år efter fredsavtalets undertecknande kan vi konstatera att det kommer att ta tid att bygga en hållbar och heltäckande fred i Colombia. Sverige arbetar intensivt med att på olika sätt underlätta och påskynda fredsbyggandet.

Respekten för de mänskliga rättigheterna är en central del av det svenska engagemanget. Det är en ståndpunkt som vi framhåller i dialog med colombianska företrädare, i FN, i EU och överallt på andra ställen där vi samtalar om detta.

Sverige är djupt engagerat i genomförandet av fredsavtalet liksom i arbetet med att förbättra skyddet av MR-försvare, även på plats i lokalsamhällena.

Sverige är med och finansierar FN:s kontor för de mänskliga rättigheterna i Colombia samt svenska och colombianska enskilda organisationer som agerar för att stärka och skydda MR-försvare i landet. Detta är oerhört konkreta insatser.

Vi stöder också det colombianska rättssystemet och arbetar för att konfliktens offer ska få upprättelse, vilket är en förutsättning för försoning. Det får inte heller glömmas bort att flera svenska organisationer finns i landet och i allra högsta grad deltar i fredsbyggandet.

FN:s specialrapportör för mänskliga rättigheter, Michel Forst, presenterade den 4 mars i Genève en rapport om situationen i Colombia. Forst lyfte fram att landet utvecklat ett sofistikerat system för skydd av MR-försvare och också tagit fram effektiva handlingsplaner. Trots detta var många MR-försvare i fara, särskilt de som arbetar i konflikttrabbade områden.

FN har också rapporterat om en 50-procentig ökning av antalet mördade kvinnliga MR-försvare de senaste åren. Detta är mycket oroväckande, och vi kommer att fortsätta arbeta med de colombianska myndigheterna och civilsamhället för att så snabbt som möjligt vända på denna trend.

Anf. 11 AMINEH KAKABAVEH (-):

Fru talman! Jag tackar utrikesministern för detta. Jag vet att Sverige gör ett mycket gott arbete, och Sveriges ord var på mångas läppar när jag var där och träffade olika fackliga organisationer, studentorganisationer, kvinnoorganisationer och urbefolkningens organisationer. Därför är deras förväntningar höga. Många visste inget om de ca 100 miljoner kronor som Sverige faktiskt har satsat. När det gäller resolution 1325 talade man faktiskt gott om Folke Bernadotte. Man visste att det särskilt satsades pengar på kvinnors deltagande i fredsprocessen. Inget annat var helt uppenbart för många. Men det är såklart en fruktansvärd situation för kvinnorna.

Jag var där under tio dagar. Under den tiden skedde nio mord, och åtta av dem som mördades var kvinnor, i de värst drabbade konfliktområdena.

Många ställde frågan: Vad gör det svenska folket och den svenska riksdagen när Sveriges regerings ambition är att bli världens första fossilfria välfärdsnation? För att förverkliga denna ambition behöver arbetet innefatta hur Sverige agerar också utanför landets gränser. Man investerar i fossil verksamhet i till exempel Colombia. Första–Fjärde AP-fonderna och Sjunde AP-fonden förvaltar 2 000 miljarder kronor av svenskarnas pensionskapital. Fonderna har länge investerat pensionsmedel i fossila bolag, som också är en grundorsak till konflikten i de områden där urbefolkningen bor och där nästan åtta miljoner människor har tvångsförflyttats. Denna konflikt är alltså så mångfasetterad. Dessa bolag är transnationella, där Sveriges AP-fonder tyvärr är med och bidrar. Detta är också en av orsakerna till konflikten. Det är massor med olika konflikter där, men denna är så stor.

Det är positivt att nya krav på hållbarhet har införts för fonderna. Det gäller den nya lag som utrikesministern refererar till i svaret och ett nytt regelverk för premiepensionerna.

Att Första AP-fonden i början av 2020 gick ur alla sina sådana investeringar är jättepositivt. Men de andra AP-fonderna har inte tagit några beslut eller mål om att minska sina fossila innehav. I slutet av 2019 hade de 32 miljarder kronor i världens största fossila bolag. Om Sverige ska förverkliga ambitionen att bli världens första fossilfria välfärdsnation måste detta ses över. Fonderna måste sluta med sådana investeringar och sluta bidra till ännu mer konflikter.

Utöver utvärderingen, hur säkerställer regeringen att detta ska ske med de andra AP-fonderna?

Anf. 12 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Vi ser att företag och investerare kan spela en väldigt positiv roll i fredsbyggandet i Colombia. Genom den svenskstödda näringslivsfonden för innovationer för fred får entreprenörer i konfliktdrabbade områden snabbare och enklare tillgång till krediter.

Många av de ca 90 svenska företag som är på plats i landet ingår i ett av ambassadens samordnade CSR-nätverk. Nätverket träffar regelbundet colombianska regerings- och näringslivsföreträdare för att utbyta erfarenheter och lärdomar. Svenska företag och investerare ligger i framkant när det gäller hållbarhet och respekt för mänskliga rättigheter. De både vill och tjänar dessutom på att bidra till ett fredligare Colombia.

Colombia är också en aktiv medlem i Sveriges, ILO:s och OECD:s gemensamma initiativ Global Deal. Den svenska fackföreningsrörelsen har i decennier haft och fortsätter att ha ett djupt MR-engagemang i Colombia. Genom en väl fungerande social dialog skapas ett mer ekonomiskt och socialt hållbart samhälle där fler får ta del av fördelarna med utländska investeringar.

Det finns i dag tydligare och högre krav på Första–Fjärde AP-fonderna att agera föredömligt utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Tidigare fanns det inte något uttryckligt krav i lagen om att AP-fonderna skulle beakta miljöaspekter, sociala aspekter och bolagsstyrningsaspekter i sin förvaltning. Det är viktigt att AP-fonderna går före och visar att det går att bidra till en hållbar utveckling och samtidigt förvalta medlen så att det ger högre

avkastning. Att AP-fonderna ska investera våra pensionspengar på ett ansvarsfullt sätt innebär att det ska vara i linje med de internationella konventioner som Sverige har skrivit under.

Prot. 2019/20:104
14 april

*Svar på
interpellationer*

Anf. 13 AMINEH KAKABAVEH (-):

Fru talman! Tack, utrikesministern!

Det är positivt om Sverige redan har tagit initiativ till detta. Men jag har faktiskt bevis – utrikesministern kan få det – på att det i en del av de här fonderna snarare har ökat. På papperet jag håller i handen kan man se siffrorna för Första–Fjärde AP-fonderna och för Sjunde AP-fonden. Man kan se att det har fasats ut i Första AP-fonden men inte i de andra.

Sverige har ambitionen att bli en fossilfri nation, fri från miljöförstöring och konflikter som följer med det. Inte minst urbefolkningen i många delar av Colombia drabbas redan. Det gäller också i andra länder, till exempel Indonesien. Vi har bevis på att exempelvis AP-fonderna påverkar även där, både när det gäller konflikter och när det gäller miljöförstöring.

Jag tycker alltså att det är angeläget, inte bara för att rädda riksdagens och regeringens ansikte utan för varenda svensk medborgare som har pengar i AP-fondernas pensionssparande. Vi måste se till att det ska vara hållbart och trovärdigt. Vi ska inte bidra till mer konflikter på grund av våra investeringar och på grund av att företag ska berika sig själva på andras bekostnad.

Det är min uppmaning och förhoppning att man ska se till att också de andra AP-fonderna slutar investera i fossila bolag. Det finns faktiskt en lag i Colombia som säger att man ska förhandla med lokalbefolkningen. Men företagen struntar fullständigt i de lagarna och reglerna. Därför måste vi se till att det här upphör.

Anf. 14 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Jag tror inte att svenska företag och investerare struntar fullständigt i lagar som finns i Colombia. Svenska företag och investerare ligger tvärtom i framkant när det gäller både hållbarhet och arbetet med mänskliga rättigheter ur ett företagarperspektiv.

När det gäller övriga AP-fonder hänvisar jag till ansvarig minister, Per Bolund, för mer detaljerade diskussioner.

Fredsavtalet mellan den colombianska regeringen och gerillagruppen Farc-EP är historiskt och unikt. I förhandlingarna deltog inte bara konfliktens parter utan även konfliktens offer, till exempel kvinnoorganisationer, det civila samhället, MR-försvarare och så vidare. Avtalet är det första jämställda fredsavtalet i historien.

Nu är det av största vikt att den colombianska staten fortsätter att implementera avtalet. Men det måste ha det internationella samfundets stöd, och Sverige är berett att stödja på alla sätt.

Nuvarande strategi för utvecklingssamarbetet med Colombia sträcker sig till slutet av 2020, och arbetet med att ta fram en ny strategi har påbörjats. Genom vårt politiska engagemang, biståndet och den stora närvaron av svenska civilsamhällesorganisationer och företag kommer Sverige att fortsätta vara en partner för fred, för mänskliga rättigheter och hållbar utveckling i Colombia.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 5 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Skrivelse

2019/20:114 Strategisk exportkontroll 2019 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden

EU-dokument

COM(2020) 137 Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av rådets beslut 2003/17/EG vad gäller likvärdighet av fältbesiktningar i Ukraina av utsäde av stråsäd och om likvärdighet av stråsäd som produceras i Ukraina

Motioner

med anledning av prop. 2019/20:120 Nya befogenheter på konsument-skyddsområdet

2019/20:3567 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M)

med anledning av prop. 2019/20:125 Några fastighetsrättsliga frågor

2019/20:3574 av Larry Söder m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2019/20:127 Fjärrundervisning, distansundervisning och vissa frågor om entreprenad

2019/20:3561 av Patrick Reslow m.fl. (SD)

2019/20:3564 av Daniel Riazat m.fl. (V)

2019/20:3569 av Kristina Axén Olin m.fl. (M)

2019/20:3571 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2019/20:135 Utvidgad tillträdesrätt för de regionala skyddsombuden

2019/20:3565 av Alireza Akhondi och Martin Ådahl (båda C)

2019/20:3566 av Mats Green m.fl. (M)

2019/20:3573 av Désirée Pethrus m.fl. (KD)

2019/20:3576 av Gulan Avci m.fl. (L)

2019/20:3578 av Magnus Persson m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2019/20:137 Förbättrad tillsyn på miljöområdet

2019/20:3570 av Louise Meijer (M)

med anledning av skr. 2019/20:133 Riksrevisionens rapport om statens planering av höghastighetsjärnvägar

2019/20:3556 av Patrik Jönsson m.fl. (SD)

2019/20:3562 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD)

2019/20:3563 av Maria Stockhaus m.fl. (M)

2019/20:3577 av Helena Gellerman m.fl. (L)

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 9 april

2019/20:1168 Stöd till sänkta hyror för företag

av *Johan Hultberg* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2019/20:1169 Åtgärder riktade mot spelmarknaden med anledning av coronakrisen

av *John Weinerhall* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2019/20:1170 Trafikplikt för flyg till södra Sverige

av *Hans Wallmark* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2019/20:1171 Förenklade remitteringar

av *Hans Wallmark* (M)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2019/20:1172 Flygtrafik till södra Sverige

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2019/20:1173 Flygtrafik till Göteborg

av *Lars Hjalmered* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2019/20:1174 Tillträdesförbud

av *Ingemar Kihlström* (KD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 7 Kammaren åtskildes kl. 13.47.

Sammanträdet leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

JOHAN WELANDER

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Ärenden för bordläggning	1
§ 3 Svar på interpellation 2019/20:372 om Sveriges feministiska utrikespolitik.....	1
Anf. 1 Utrikesminister ANN LINDE (S)	1
Anf. 2 AMINEH KAKABAVEH (-)	3
Anf. 3 Utrikesminister ANN LINDE (S)	4
Anf. 4 AMINEH KAKABAVEH (-)	4
Anf. 5 Utrikesminister ANN LINDE (S)	5
Anf. 6 AMINEH KAKABAVEH (-)	6
Anf. 7 Utrikesminister ANN LINDE (S)	6
§ 4 Svar på interpellation 2019/20:392 om plundring av urbefolkningar	7
Anf. 8 Utrikesminister ANN LINDE (S)	7
Anf. 9 AMINEH KAKABAVEH (-)	8
Anf. 10 Utrikesminister ANN LINDE (S)	9
Anf. 11 AMINEH KAKABAVEH (-)	9
Anf. 12 Utrikesminister ANN LINDE (S)	10
Anf. 13 AMINEH KAKABAVEH (-)	11
Anf. 14 Utrikesminister ANN LINDE (S)	11
§ 5 Bordläggning.....	12
§ 6 Anmälan om frågor för skriftliga svar	13
§ 7 Kammaren åtskildes kl. 13.47.	13